

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

Kemenesszentmárton határától ötszáz méteren belül lévő sertéstelep környezetvédelmi hatósági engedély nélküli működése tárgyában

Ügyszám: JNO-224/2010.

I. A panasz

1. 2008. február 25. napján Pay'r Hugo Kemenesszentmárton, Úttörő u. 22. szám alatti lakos (továbbiakban: panaszos) panasszal fordult az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosához azzal, hogy kifogásolja a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség (továbbiakban: Felügyelőség), az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (továbbiakban: Főfelügyelőség), a sárvári és győri ÁNTSZ és a celldömölki állategészségügyi állomás elnéző, az európai integráció szellemének nem megfelelő eljárását.

A panasz tárgyára, valamint az érintett alkotmányos alapjogra tekintettel a beadványt az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztososa a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosához áttette.

II. A hatáskörnek és az eljárás szükségességének megalapozása

2. **Az Alkotmány 18. §, illetve 70/D. § (2) bekezdései szerint** a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot – többek között – az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

3. **Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. tv. (a továbbiakban: Obtv.) 16. § (1) bekezdés szerint:**

„Az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság [29. § (1) bek.], illetve közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszásságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket - ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát - már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

4. Tekintettel arra, hogy az ügyben sérelmezett, 1. pontban felsorolt szervek az Obtv. 29. § (1) a) pontja értelmében közigazgatási feladatot ellátó szervek, ezért eljárásának vizsgálata

ombudsmani hatáskörbe tartozik és a panaszos a rendelkezésére álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket már kimerítette.

5. Az Obtv. 27/B § (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa feladata a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását biztosító jogszabályi rendelkezések érvényesülésének figyelemmel kísérése, értékelése és ellenőrzése. Feladata továbbá a mindezekkel kapcsolatban **tudomására jutott visszasságok** kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

6. A beadvány alapján felmerült annak lehetősége, hogy az engedélyező hatóság, valamint az ügyben eljáró egyéb hatóságok a telep üzemelése kapcsán nem, vagy nem megfelelően jártak el, a tényállást nem a kellő mértékben derítették fel, és ezzel esetleg alkotmányos visszasságot okoztak.

7. Számos beadvány érkezik hivatalunkhoz, melyben a panaszosok az állattartással járó kellemetlen, vagy zavaró hatásokat sérelmezik. Ez jelzi, hogy az embernek a természethez való viszonyában beállt változás folytán egyre többször érzik azokat a hatásokat is zavarónak az érintettek, amelyek korábban valóban a „falusi élet”, a mindennapok megszokott velejárói voltak.

8. Az állattartási ügyekben gyakran tapasztaljuk, hogy a hatóság az állattartást sérelmező panaszokkal kapcsolatban hosszabb időn keresztül nem, vagy nem kellő hatékonysággal jár el, emiatt a sérelmezett tevékenységet akár éveken keresztül háborítatlanul folytatják.

9. Mindezekre való tekintettel az ügyben rendelkezésünkre álló iratokat áttekintettük annak érdekében, hogy megállapíthassuk, a hatóságok eljárása nyomán sérült-e az egészséges környezethez való alkotmányos jog.

III. Tényállás

10. A panaszos által rendelkezésünkre bocsátott, továbbá Celldömölk Város Polgármesteri Hivatala, a Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága (továbbiakban: Szakigazgatási Hivatal), a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (továbbiakban: Minisztérium), a Főfelügyelőség, továbbá a Felügyelőség által megküldött dokumentumok és tájékoztatások alapján a következő tényállást állapítottuk meg.

(Az állásfoglalás tervezetére a Felügyelőségtől 2010. május 7-én, a Főfelügyelőségtől április 30-án érkezett észrevételeket az állásfoglalás véglegesítésénél figyelembe vettük, míg a Panaszostól 2010. április 29-én érkezett e-mailban foglaltak új adatot, körülményt nem tártak fel, így annak nyomán érdemben nem módosítottuk a tervezetben foglaltakat.)

11. A panaszos 2006. július 27-én a Felügyelőségre bejelentést tett, miszerint a Kemenesszentmárton 044/9. hrsz. alatti ingatlanon nagy létszámú sertéstartó tevékenységet folytatnak. A panaszos kérte a Felügyelőség tájékoztatását arról, hogy a telep rendelkezik-e környezetvédelmi hatósági engedéllyel, illetve ha nem, kérte a hatóság intézkedését.

12. A Felügyelőség 2006. augusztus 9-én helyszíni szemlét tartott a területen. A Felügyelőség a helyszíni ellenőrzés során megállapította, hogy Kemenesszentmárton 044/9 hrsz-ú egykori tehenészeti telepen a Csabrendeki Sokmalac Kft. sertéshízlalást folytat 2006. május 17-e óta. Az összes férőhelyek száma 3800 db, és a telep az ellenőrzés időpontjában csaknem teljes kapacitással működött, a szemle idején az állatlétszám 3645 db volt.

13. A szemlén felvett jegyzőkönyvben rögzítettek alapján a Felügyelőség 7339/1/3/2006. számú, 2006. szeptember 14. napján kelt „felhívás”-ban 2006. november 15. napjáig előzetes vizsgálati dokumentáció benyújtására kötelezte a Kft.-t.

14. A Kft. 2006. november 8-án kelt levelével kérte a határidő 2007. február 20-ig történő meghosszabbítását, amelyhez a Felügyelőség 7339-1/4/2006. számú levelében hozzájárult.

15. A panaszos 2006. november 21-én a Főfelügyelőség részére is küldött beadványt, amelyben sérelmezte, hogy a Felügyelőség nem vizsgálta meg a panaszát.

16. A Főfelügyelőség – a panaszos beadványa nyomán - 14/6816-2/2006. számon utasította a Felügyelőséget, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 74.§ (3) bekezdés c) pontjának figyelembevételével hozza meg döntését.

17. Ezt követően a Felügyelőség 2007. január 9-én kelt 162-1/1/2007. számú határozatában a Kft.-t a sertéstelep vonatkozásában teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére kötelezte, tekintettel arra, hogy a Kft. környezetvédelmi engedélyhez, illetve egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységet a jogszabályban meghatározott engedély nélkül kezdte meg.

18. A Felügyelőség a felülvizsgálati dokumentáció benyújtásának határidejét 2007. március 31-ben állapította meg, majd a Kft. kérelmére a határidőt 2007. június 30-ra módosították. A kérelem indoka az volt, hogy a „megfelelő anyag” benyújtása hosszabb időt vesz igénybe.

19. A panaszos ismételt bejelentésére a Felügyelőség munkatársai 2007. április 13-án értesítés nélküli helyszíni szemlét tartottak a telepen. Az ellenőrzés időpontjában a telepen turnusváltás miatt állatok nem voltak. Az istállók takarítását végezték, **az istállók előtt kisebb mennyiségben almostrágya volt felhalmozva.** A telephelyen az ellenőrzés időpontjában a Kft. részéről nyilatkozattételre feljogosított képviselő nem tartózkodott, az ott lévő alkalmazott nyilatkozata értelmében az almostrágyát csak az istállótakarítás idején tárolják az istálló előtti betonozott területen, azt folyamatosan szállítják el az állatállománnyal együtt. Az ellenőrzés során lakosságot zavaró bűzhatást, illetve a panaszbejelentésben említett hígrágya elfolyást a Felügyelőség munkatársai nem tapasztaltak.

20. A helyszíni ellenőrzés során tapasztalt hiányosságok miatt **a Felügyelőség 162-1/7/2007. számú kötelező határozatában a jogszabálynak meg nem felelő módon való trágyaelhelyezést megtiltotta.**

21. A Kft. 2007. június 6-án benyújtotta a Felügyelőségre a sertéstelep – Grünwald Mérnökiroda (Ajka) által készített – teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációját.

22. A Felügyelőség 2007. július 9-én a Kft. teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatához hiánypótlási felhívást adott ki 162-1/12/2007. szám alatt. Ebben – egyebek mellett – előírja, hogy „Felül kell vizsgálni a trágyatároló létesítésének lehetőségét. A dokumentáció szerint a telepen trágyatárolás nem történik, a trágyát évente kétszer (áprilisban és októberben) közvetlenül termőterületekre szállítják. A trágyatároló építése azért indokolt, mert ha az állományváltás késik, és a kijuttatás annak tilalmi időszakára esne, a tárolásról gondoskodni kell.” A hiánypótlás teljesítési határideje 2007. augusztus 31-e volt.

23. 2007. október 9-én a Felügyelőség munkatársai ellenőrzés céljából megjelentek a telepen.

24. Az ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvben- többek között - az alábbiakat rögzítették: A telepen az ellenőrzés időpontjában 3800 db sertés volt, a férőhelyek száma 4200. A telep DNy-i, falu felé eső végében található a három oldalról kb. 8 m magas betonfallal körülvett,

betonozott aljzatú, de vízzáró réteggel még el nem látott nyitott trágyatároló, mely az ellenőrzés időpontjában üres volt. A trágyatároló előtti betonozott területen szalmabálák tárolása történt.

25. A jegyzőkönyvben rögzítésre került az is, hogy a telepen évente két alkalommal történik állományváltás, ekkor zajlik a trágyakiszállítás megállapodás alapján magántulajdonú földterületekre; a trágyaszállítást a területtel rendelkező magánszemély végzi. A kitermelt trágya kb. 90%-a kerül ekkor elvitelre, a maradékot a trágyatárolóban tartják. Az ellenőrzés időpontjában éppen trágyakitárolást végeztek. Az **istállók előtt kisebb trágyakupacok voltak**, amik elszállításra vártak. A csapadékvíz elvezető rendszer nem működött megfelelően, **az árkokban a szemle idején trágyalével szennyezett csapadékvíz állt.**

26. A folyamatban lévő környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás során a Felügyelőség a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001.(II.14.) Korm. rendelet 6.§ (6) bekezdése értelmében a 300 m-es védelmi övezet kijelöléséhez szükséges állásfoglalás beszerzése érdekében megkereste a hatáskörrel rendelkező szakhatóságokat.

27. A 300 m-es védelmi övezet kijelöléséhez Vönöck-Kemenesszentmárton Községek Körjegyzősége 639-3/2007. számú, valamint az ÁNTSZ Nyugat-Dunántúli Regionális Intézete (Győr) 5582-2/2007. számú szakhatósági állásfoglalásában kikötésekkel hozzájárult, Celldömölk Város Polgármesteri Hivatala, mint építéshatóság azonban 5953-4/2007. számú 2008. január 7-én kelt állásfoglalásában közölte, hogy az alacsonyabb mértékű védelmi övezet megállapításához építéshatósági szempontból nem járul hozzá. Indokolása szerint a község képviselő-testülete a településrendezési tervet módosítani akarja, és a sertéstelep nem összegejtezhető a tervezett változtatásokkal.

28. Ezt követően a Felügyelőség a tényállás tisztázása és az eljárás menetének további meghatározása érdekében 2008. február 8-ra egyeztető tárgyalást hívott össze, melyről jegyzőkönyv (352-1/4/2008. számú) készült.

29. Az egyeztető tárgyaláson tájékoztatták a Kft. képviselőjét arról, hogy a jogszabály által előírt védelmi övezet 500 m alá csökkentésére nincs mód, az 500 m sugarú védelmi övezet viszont a lakóépületek közelsége miatt (323,5 m) nem biztosítható, azaz a tevékenység folytatása során a levegőtisztaság-védelmi követelmények nem teljesülnek, az egységes környezethasználati engedély nem adható ki.

30. Rögzítésre került a jegyzőkönyvben, hogy a telep trágyatárolóját a telep mellett folyó Rőke pataktól kb. 60-70 m-re tervezték kialakítani, mely a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006.(II.7.) Korm. rendelet 8.§ (3) bekezdése értelmében tilos, mert állattartó telephez nem létesíthető trágyatároló felszíni víztől számított 100 m-en belül.

31. Tájékoztatás hangzott el a továbbiakban arról is, hogy az engedélykérelem elutasítása esetén a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 66.§ (1) bekezdése értelmében a környezethasználat a továbbiakban nem folytatható, így a 314/2005. Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26.§ (1) bekezdése szerint a Felügyelőség a tevékenységet köteles megtiltani, és ezzel egyidejűleg – a 26.§ (3) bekezdésére figyelemmel – bírságot is köteles kivetni a tevékenység engedély nélküli folytatásának idejére.

32. A Kft. képviselője nyilatkozatában elmondta, hogy a tájékoztatást tudomásul vette és azt is, hogy a tevékenységet egységes környezethasználati engedély nélkül nem folytathatja. Elmondta, hogy a telepen lévő elméleti (férőhelyszám) és gyakorlati (állatlétszám) kapacitást a Korm. rendeletben meghatározott küszöbérték alá csökkenti. (Azáltal, hogy az állattartó a férőhelyszámot 2000 db alá csökkentette, így a sertéstartás már nem tartozik a levegő

védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001.(II.14.) Korm. rendelet 2. számú melléklet A. 7. pont hatálya alá, vagyis nem kell védelmi övezetet meghatározni.)

33. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a Felügyelőség munkatársa elmondta, hogy a kapacitáscsökkentés hivatalos igazolásaként a Felügyelőség az építésügyi hatósághoz benyújtott kérelem igazolását fogadja el. Ennek értelmében elfogadható annak igazolása, hogy a telephelyen meglévő istállók pl. szalmatárolóvá történő átalakításával az állattartó helyek, így a férőhelyek száma 2000 alá csökken, illetve a 2000 férőhelyet meghaladó kapacitást adó istállók bontási engedélyre kerül. Az építésügyi eljárás megindítására irányuló kérelem csatolásával kérelmezni kell a környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás felfüggesztését az építésügyi eljárás jogerős lezárásáig, s a **Felügyelőség, majd a jogerős építési-bontási-átalakítási engedély birtokában fogja – kikötések előírása mellett – a környezetvédelmi eljárást megszüntetni.**

34. Ezt követően a Kft. képviselője nyilatkozta, hogy a telephelyen lévő istállók átalakításával kívánja a férőhelyek számát csökkenteni, erre vonatkozóan az engedélykérelmet nyújt be az építésügyi hatóságra és kérelmezi a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését.

35. 2008. március 7-én kelt levelében a Kft. kérte az építésügyi hatóságtól az állattartó istálló raktárrá való átminősítését, valamint a Felügyelőségtől a környezetvédelmi felülvizsgálat felfüggesztését.

36. A Felügyelőség 2008. március 11-én kelt, 352-1/6/2008. számú végzésében a sertéstelep teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati eljárását a 044/11. hrsz. alatti ingatlanon lévő istálló raktárrá történő átminősítése építési engedélyezési eljárásának jogerős lezárásáig felfüggesztette.

37. 2008. május 23-án a Felügyelőség értesítés nélküli helyszíni szemlén ellenőrizte a férőhelyek számának csökkentését.

38. A 352-1/10/2008. számú jegyzőkönyvben megállapításra került, hogy az ellenőrzés időpontjában fejeződött be az állatok betelepítése a telephelyre, 1995 db sertés volt a telepen 2 db istállóban. A férőhelyek száma istállónként 998 db, a telepen lévő férőhelyszám 1996 db. Az ellenőrzés időpontjában két istálló leszerelése folyamatban volt. A Felügyelőség megállapítása szerint **a csapadékvíz elvezető árokban lévő víz trágyával szennyezett,** illetve a tetőfelületi vizeket elvezető csapadékcatorna helyenként részlegesen eltömődött.

Az átalakítás alatt lévő **istállók környezetében kis mennyiségű almostrágyát találtak** a Felügyelőség munkatársai.

39. 2008. június 23-án kelt C/2143/4/2008. számú végzésében Celldömölk Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala a Kemenesszentmárton, 044/11 hrsz. alatti ingatlanra, meglévő istálló épület rendeltetésének mezőgazdasági gép- és szerszámtárolóvá történő megváltoztatására irányuló bejelentési eljárást Celldömölk Város Önkormányzatának Hivatásos Tűzoltósága 364/1/2008. számú szakhatósági állásfoglalása alapján megszüntette.

40. A végzés indokolásából kiderül, hogy Celldömölk Város Önkormányzatának Hivatásos Tűzoltósága 364/1/2008. számú szakhatósági állásfoglalásában a bejelentés tudomásul vételéhez nem járult hozzá, mivel a benyújtott engedélyezési tervdokumentáció tűzvédelmi műszaki leírása pontatlan, hiányos nem felel meg a jogszabályi követelményeknek.

41. 2008. július 31-én a panaszos e-mailban kereste meg a Vas Megyei Főügyészséget a celldömölki hatósági főállatorvos levelére hivatkozva azzal, hogy a Kft. istállóiban 30 kg-nál nagyobb sertések számára 2000-nél több férőhely van.

42. A Főügyészség a levelet 2008. augusztus 4-én hatáskör és illetékesség okából áttette a Felügyelőséghez. Ennek nyomán a Felügyelőség augusztus 14-én ellenőrzést végzett a telepen.

43. Az ellenőrzés során a Felügyelőség munkatársai megállapították, hogy a telep istállóiban az állattartás 2832 m² területen lehetséges. A Kft. képviselőjének nyilatkozata szerint, a Kft. második alkalommal állattartási támogatást igényelt uniós pályázaton. Az igényelt pályázat elnyeréséhez a 32/1999.(III.31.) FVM rendeletben meghatározott minimális 1 m² férőhely igényt 20%-al bővítve biztosítja a Kft. a telephelyen.

44. Elmondta továbbá a Kft. képviselője, hogy tekintettel a telep működésével kapcsolatban felvetődött problémákra, a telepen tartható állatlétszámot 1995 db sertésben maximálja, sőt a telep kapacitását még tovább kívánja korlátozni úgy, hogy a telep végső kapacitása 1950 férőhely legyen.

45. A Felügyelőség 2008. augusztus 19-én kelt 352-1/17/2008. számú határozatában működési engedélyt adott a Kemenesszentmárton 044/11. hrsz. alatti ingatlanon lévő sertéstelepre sertés hizlalás tevékenység folytatásához.

46. A Panaszos a működési engedély ellen fellebbezést nyújtott be, amit a Felügyelőség felterjesztett a Főfelügyelőségre.

47. A Főfelügyelőség a működési engedély határozatot felülvizsgálta és azt 2009. március 11-én kelt 14/5228-16/2008. számú határozatával részben megváltoztatta, részben helyben hagyta. A Főfelügyelőség az elsőfokú határozatot csak a határozatban meghatározott határidők tekintetében változtatta meg, mégpedig úgy, hogy a határidőket továbbhosszabbította.

48. A Főfelügyelőség határozatának bírósági felülvizsgálata iránt keresetet senki nem nyújtott be, így az jogerőssé vált.

IV. Jogi elemzés

A/. Előzetes vizsgálati dokumentáció

49. A Panaszos bejelentése alapján tartott ellenőrzés során a Felügyelőség megállapította, hogy a volt termelőszövetkezet, Kemenesszentmárton 044/9 hrsz-ú egykori tehenészeti telepén a csabrendeki Sokmalac Kft. az ellenőrzés időpontjában 3645 db sertést hizlal. Az összes férőhelyek száma 3800 db.

50. A telepen a Kft. – az állatlétszámnál fogva – a Korm. rendelt 1. számú mellékletének 2. pontja, illetve 2. számú mellékletének 11/b. pontja alapján környezeti hatásvizsgálat köteles, illetve egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységet kezdett meg, illetve folytatott engedély nélkül.

51. A Felügyelőség 7339-1/3/2006. számú, 2006. szeptember 14. napján kelt átiratával „felhívást”-t alkalmazott és végzés kiadása nélkül felhívta az engedély nélküli sertéstartást folytató Kft-t, hogy 2006. november 15. napjáig az eljárás megindításához szükséges előzetes vizsgálati dokumentációt és kérelmet nyújtsa be. Ellenkező esetben – tekintettel az engedély nélkül folytatott tevékenységre – a Korm. rendelet 26.§ (1) bekezdése alapján a Felügyelőség a tevékenységet korlátozhatja, felfüggesztheti, illetve megtilthatja, vagy a (3) bekezdés alapján az üzemeltetővel szemben napi 50.000-100.000 Ft-ig terjedő bírságot szabhat ki.

52. A Vas Megyei Főügyészség 2008. április 15. napján kelt T.K. 305/2008/1-I. számú óvást jelentett be a Felügyelőség fenti „felhívása” ellen.

53. A Főügyészség az óvás indokolásában kifejtette, hogy a felhívás eljárási és anyagi jogi szempontból is törvénysértő volt.

54. Anyagi jogi szempontból azért volt törvénysértő, mivel a Kvt. 74.§ (2) bekezdés c) pontja alapján a környezetvédelmi hatóság az érdekeltet tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának feltárása érdekében – teljes körű vagy részleges – felülvizsgálatra kötelezi akkor is, ha környezetvédelmi engedélyhez, illetőleg egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységet ilyen engedély nélkül kezdett meg, vagy folytat.

55. A nagy létszámú állattartásra tekintettel a Korm. rendelet 2. számú mellékletének 11/b. pontja alapján a tevékenység egységes környezethasználati engedély köteles, a Felügyelőségnek teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatra kellett volna köteleznie a Kft-t, az előzetes vizsgálati dokumentáció és kérelem benyújtására kötelező felhívás helyett.

56. Eljárási szempontból pedig azért volt törvénysértő a „felhívás”, mert a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71.§ (1) bekezdése szerint, a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során döntést igénylő egyéb kérdésekben pedig végzést bocsát ki.

57. Tekintettel arra, hogy a Felügyelőség döntést igénylő egyéb kérdésben határozott, emiatt intézkedését „felhívás” helyett végzés formájában kellett volna kiadnia.

58. A Főügyészség az óvásban megállapította, hogy a Felügyelőség a törvénysértő felhívást később korrigálta teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezéssel, továbbá az intézkedés „felhívás” formája helyett „végzés” formájában történő kiadásával is egyetértett az egyeztető megbeszélésen, ezért – aktív óvás benyújtása helyett – csupán azt indítványozta, hogy a Felügyelőség állapítsa meg, hogy a 7339-1/3/2006. számú felhívása törvénysértő volt. Ennek nyomát a megküldött dokumentációban nem találtam, de a Főfelügyelőség állásfoglalás-tervezetre adott válasza szerint, a Felügyelőség 2008. április 23-án kelt 352/1/8/2008. sz. iratában állapította meg a törvénysértést. Azáltal, hogy a Felügyelőség az eljárási és anyagi jogi szempontból is törvénysértő felhívást utóbb helyesen módosította, az okozott alkotmányos visszásságot megszüntette.

B/. Teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat

59. A Felügyelőség a Kft-t teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezte, melynek határideje 2007. március 31-e volt, majd a Kft. kérésére 3 hónappal meghosszabbították, így 2007. június 30-a lett a végső határidő.

60. Hangsúlyozottan rá kívánunk mutatni arra, hogy a Kft. az engedély nélküli sertéstartást 2006 májusában kezdte meg, továbbá az előzetes vizsgálati dokumentáció eredeti benyújtási határideje 2006. november 15-e volt és ezt hosszabbították meg 2007. február 20-ra.

61. Látható, hogy a Felügyelőség mindkét dokumentáció esetében 3-3 hónapos határidő hosszabbítást engedélyezett - álláspontunk szerint -, igazán nyomós és valós ok nélkül.

A Felügyelőség az állásfoglalás-tervezetre tett észrevételében leírta, „hogy azon cél elérése érdekében, hogy mind az előzetes vizsgálati dokumentáció, mind a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően kerüljön benyújtásra, a határidő módosítása álláspontunk szerint indokolt és szükséges volt.”

62. Ugyanakkor - a folytonos határidő hosszabbítások ellenére - a Felügyelőség hiányosnak ítélte a benyújtott környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációt, így 2007. augusztus 31-ig a hiányok teljesítésének pótlására hívta fel a Kft-t.

63. Mindeközben a telep mindenféle engedély nélkül teljes kapacitással működött tovább, tekintettel arra, hogy a Felügyelőség nem élt a Korm. rendelet 26.§ (1) bekezdésében felsorolt és alkalmazható jogkövetkezmények bármelyikével (korlátozás, felfüggesztés, megtiltás).

A Főfelügyelőség az állásfoglalás –tervezet 63-65. pontjára tett észrevétele is megerősíti, hogy az állattartó telep 2008. február 8-át megelőzően egységes környezethasználati engedély köteles volt.

64. A Felügyelőség a sertéstelep engedélyezési eljárása kapcsán a Minisztériumnak írt levelében ez utóbbi tény – vagyis, hogy nem alkalmazta a Kormány rendelet 26.§-ban foglalt jogkövetkezményeket – azzal magyarázta, hogy „a telepen korábban is éveken keresztül állattartási tevékenység zajlott, mellyel kapcsolatban környezetvédelmi probléma nem merült fel, illetőleg az, hogy a bejelentés kapcsán mozgósított hatóságok közül egy sem foganatosított illetőleg kezdeményezett intézkedést az üzemeltetővel szemben. A telepen folyó tevékenységgel kapcsolatosan egyéb panaszról vagy bejelentésről hatóságomnak nincs tudomása.”

„A Kft. amint tudomást szerzett a tevékenység engedélyezetlen voltáról, azonnal lépéseket tett a fennálló sérelmes helyzet megszüntetésére. Maga az engedélyezési eljárás is jelentős anyagi megterheléssel jár az amúgy is gyengélkedő mezőgazdasági ágazatra (csak az eljárás díja közel egymillió forint), így a további pénzbeli szankció alkalmazása megakadályozná a környezetvédelmi engedélyezési eljárás céljának megvalósulását.”

65. Nem vitatva a Felügyelőség előző pontban leírt véleményét, ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a szankciók mellőzése hozzájárult egy jogellenes és környezeti panaszokat okozó tevékenység meghosszabbításához.

A Főfelügyelőség állásfoglalás-tervezetünkre tett észrevételében fontosnak tartotta megjegyezni – és ezen ponthoz írt észrevételében megismételte -, hogy kizárólag a Panaszos, „Pay’r Hugó élt panasszal, mely tény alapján legalábbis megkérdőjelezhető Pay’r Hugó ügyben való teljes elfogulatlansága.”

Nem értünk egyet azzal, hogy amiatt mert csak egy személy élt panasszal, emiatt megkérdőjelezhető az elfogulatlansága, mert – álláspontunk szerint – az elfogulatlanság vagy elfogultság nem a panaszosok számától függ. A környezetvédelmi hatóságnak a bejelentés tartalmát kell vizsgálnia, mely jelen esetben beigazolódott, mivel az állattartó telep 2006 májusa óta valóban egységes környezethasználati engedély nélkül működött.

66. A rendelkezésünkre bocsátott dokumentumokból látható, hogy a Felügyelőség több alkalommal ellenőrzést végzett a telepen.

67. Első alkalommal, 2007. április 13-án tartott ellenőrzés során megállapították a Felügyelőség munkatársai, hogy az ellenőrzés időpontjában éppen az istállók takarítását végezték és az istállók előtt kisebb mennyiségben almostrágya volt felhalmozva.

68. A helyszíni ellenőrzés során tapasztalt hiányosságok miatt a Felügyelőség 162-1/7/2007. számú határozatában a következő kötelezéseket hozta:

- Megtiltotta a telep trágyatárolóin kívül történő trágyatárolási tevékenységet.

- Előírta, hogy a telepen engedélyezetlenül tárolt trágyát haladéktalanul át kell helyezni a trágyatárolóba, illetőleg ki kell helyezni mezőgazdasági területre a jogszabályi előírásoknak megfelelően; a környezetre káros állapotot azonnali hatállyal meg kell szüntetni.

- Továbbá előírta, hogy a további működés során be kell tartani a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 49/2001.(IV.3.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 6. pontjában foglalt előírásokat.

69. A 162-1/7/2007. számú határozat indokolási része szerint, „A helyszíni ellenőrzés során tapasztalt hiányosságok miatt a Törvény (Kvt.) 74.§ (3) bekezdése értelmében – azaz amennyiben a környezetvédelmi hatóság a környezetvédelmi felülvizsgálat alatt környezetveszélyeztetést vagy környezetkárosítást észlel, akkor az azt okozó tevékenységet teljes körűen vagy részlegesen korlátozhatja vagy felfüggesztheti – a környezetveszélyeztetést okozó trágyakezelési tevékenység kapcsán a Kft.-t a határozatom rendelkező részében foglaltak szerint köteleztem, illetve a jogszabálynak meg nem felelő módon való elhelyezést megtiltottam.”

70. Álláspontunk szerint, a hivatkozott jogszabályi hely alapján nem a „trágyatárolási tevékenységet” kellett volna teljes körűen vagy részlegesen korlátozni vagy felfüggeszteni, hanem az állattartási tevékenységet, tekintettel arra, hogy a telepen ez a tevékenység folyik. Ez következik abból is, hogy az állattartás során keletkező trágya kezelését „teljes körűen vagy részlegesen korlátozni vagy felfüggeszteni” a gyakorlatban nem lehet.

71. Hangsúlyozottan rá kívánunk mutatni arra, hogy a Felügyelőség által ezek után tartott két helyszíni ellenőrzés alkalmával is szabálytalan trágyatárolást tapasztaltak a Felügyelőség munkatársai és semmilyen a Kvt. 74.§ (3) bekezdésében felsorolt szankció alkalmazására nem került sor a Felügyelőség részéről.

72. A 1188/B/1995. AB határozat kimondja, hogy „Az Alkotmány 2.§ (1) bekezdésében deklarált jogállamiságból értelemszerűen következik, hogy az állam arra hivatott alkotmányos szervei jogszabályokat alkotnak a jogbiztonság fenntartása érdekében, és hogy e jogszabályok végrehajtásának törvényes eszközeit is biztosítják. **A jogbiztonság magában foglalja azt a követelményt is, hogy a jogszabályokat, valamint az azok alkalmazása során hozott hatósági határozatokat végre kell hajtani.**”

73. A fentiekben leírtak alapján megállapítottuk, hogy az állattartó telep engedélyezési eljárásának indokolatlanul hosszú ideig történő elhúzódása, valamint az ellenőrzések során több alkalommal tapasztalt szabálytalan, de jogkövetkezmények nélküli trágyatárolás az Alkotmány 2.§ (1) bekezdésébe foglalt jogállamiság elvének és 18.§-ba foglalt az egészséges környezethez való jognak az érvényesülésében visszásságot idézett elő.

C/. Építéshatósági eljárás

74. 2008. március 7-én kelt levelében a Kft. kérte a Celldömölk Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatal építéshatóságától az istálló raktárrá való átminősítését, valamint a Felügyelőségtől a környezetvédelmi felülvizsgálat felfüggesztését.

75. A Felügyelőség a kérésnek megfelelően az istálló raktárrá történő átminősítése építési engedélyezési eljárásának jogerős lezárásáig felfüggesztette a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati eljárást.

76. Az építéshatósági eljárást Celldömölk Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala 2008. június 23-án kelt végzésében a Kemenesszentmárton, 044/11 hrsz. alatti ingatlanra, meglévő istálló épület rendeltetésének mezőgazdasági gép- és szerszámtárolóvá történő megváltoztatására irányuló bejelentési eljárást megszüntette.

77. A végzés indokolásából kiderül, hogy Celldömölk Város Önkormányzatának Hivatásos Tűzoltósága 364/1/2008. számú szakhatósági állásfoglalásában a bejelentés tudomásul

vételéhez nem járult hozzá, mivel a benyújtott engedélyezési tervdokumentáció tűzvédelmi műszaki leírása pontatlan, hiányos nem felel meg a jogszabályi követelményeknek.

78. A Ket. 71.§ (1) bekezdése szerint, a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során döntést igénylő egyéb kérdésekben pedig végzést bocsát ki.

79. Ugyanakkor a Ket. 44.§ (2) bekezdés kimondja, hogy „A szakhatóságot az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság keresi meg, amely döntésének meghozatalánál kötve van a szakhatóságnak - a hatásköre keretei között kialakított - jogszabályon alapuló állásfoglalásához.”

80. Az istálló épület rendeltetésének mezőgazdasági gép- és szerszámtárolóvá történő megváltoztatására irányuló bejelentési eljárás végzéssel történő megszüntetése törvénysértő volt.

81. Celldömölk Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala az ügy érdemében, az istálló épület átminősítése kérdésében döntött, ezért az istálló épület rendeltetésének mezőgazdasági gép- és szerszámtárolóvá történő megváltoztatására irányuló bejelentési eljárás megszüntetése helyett határozattal el kellett volna utasítania a kérelmet.

D/.Működési engedély

D/a. Istálló épületek

82. A Felügyelőség 2008. augusztus 19-én határozatban működési engedélyt (továbbiakban: engedély) adott a Kemenesszentmárton 044/11. hrsz. alatti ingatlanon lévő sertéstelepre sertés hizlalási tevékenység folytatásához.

83. Az engedély tanúsága szerint, „a Kft. a volt szarvasmarha telep istállóépületei közül kettőben (III: és IV. számú) folytat sertéshizlalást, a „H” jelű I. számú, illetve II. számú istállóépületben géptárolási, illetve egyéb raktározási, a volt marha kifutó karámokban (istállóépületek között) szalmatárolási tevékenységet folytat.”

84. Felhívjuk a figyelmet a C/. pontban leírtakra, miszerint az istálló épület rendeltetésének mezőgazdasági gép- és szerszámtárolóvá történő megváltoztatása nem történt meg, vagyis a **géptárolás és raktározás az épületek átminősítése nélkül, azaz jogszabálysértő módon történik.**

D/b. Tartástechnológia, trágyatárolás

85. Az engedély az alkalmazott tartástechnológiáról az alábbiakat írja: „Az istállók padozata betonozott, **napi almозásos technológiát alkalmaznak.** A kialmolt trágyát lehetőség szerint szerződés alapján azonnal elszállítják a környező földekre (Kemenesszentmárton és Mersevát külterületi ingatlanok); a trágyát – ha azonnali kiszállításra nincs mód – ideiglenes jelleggel a telep K-i oldalán található 3 db, egyenként 900 m³ **trágyatárolására alkalmas, nyílt, beton padozatú, három oldalról betonfallal körbevett –** korábban silótárolásra használt – **tárolótérben helyezik el.** Évente kb. 1650 tonna istállótrágya keletkezik.”

86. A Kft. által a Felügyelőségnek a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációhoz benyújtott hiánypótlásában a trágyatárolóról az alábbiakat írta: „A trágyatároló létesítésének terve a Kft. elképzelései közt szerepel. Mivel azonban jelentős költségterhet jelent, így megépítésére csak az elkövetkezendő években kerülhet sor. **Valószínűsíthető, hogy a korábbi szarvasmarha telep silótároló tere kerül átalakításra úgy, hogy az vízzáró réteget kapna, valamint fedésre kerülne.**”

87. Ugyanakkor rá kívánunk mutatni, hogy a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálathoz benyújtott dokumentáció szerint a Kft. a telepen az istállóban **növekvő almozási technológiát alkalmaz**, melynek során az állatok betelepítésétől az értékesítésig csak bealmozás történik. Kitrágyázásra az istálló kiürítésekor, évente kétszer (április, október) kerül sor.

88. Hangsúlyozottan rá kívánunk mutatni, hogy az engedély kiadásához az ÁNTSZ Nyugat-dunántúli Regionális Intézete (Győr) az 5582-2/2007. számú állásfoglalásában – egyebek mellett az alábbi kikötést tette: „A mélyalmos trágya kitrágyázásakor a trágyát emberi településtől 2 km-nél távolabb kell szállítani, **trágya a telepen nem tárolható.**”

A Főfelügyelőség az állásfoglalás-tervezetre adott észrevétele szerint, „Az ÁNTSZ Nyugat-dunántúli Regionális Intézete egységes környezethasználati engedélyhez adott szakhatósági állásfoglalást, azonban működési engedély került kiadásra. A Kvt. szakhatóságok bevonását célzó 78.§-a – az eljárás megindítását követően – 2007. január 1. napjától azonban hatályon kívül lett helyezve, így az állásfoglalás kikötéseit nem kellett az engedély rendelkező részében érvényesíteni.” Az észrevételt elfogadjuk, azzal a megjegyzéssel, hogy a Felügyelőség szerepeltette, vagyis figyelembe vette a működési engedélyt kiadásáról szóló határozatban.

89. A Felügyelőség által 2009. szeptember 21-én Irodánkunk írt tájékoztatása szerint, **„Trágyatároló a sertéstelepen jelenleg nincs kiépítve**, ezért kialakításkor a trágyát a telepről mezőgazdasági területre közvetlenül kiszállítják. A sertéstelepen – nem megfelelő módon - történő trágyakihelyezést Felügyelőségem a 162-1/7/2007. számú határozatával megtiltotta.”

90. Kérdésként merül fel az is, hogy a 3 db, egyenként 900 m³ trágyatárolására alkalmas, nyílt, beton padozatú, három oldalról betonfallal körbevett – korábban silótárolásra használt – tárolótér milyen távol helyezkedik el a felszíni víztől, a Rőke pataktól, tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet 8.§ (3) bekezdés b) pontjára, amely kimondja, hogy **állattartó telephez trágyatároló nem létesíthető a felszíni víztől számított 100 méteren belül.**

A Felügyelőség az állásfoglalás-tervezetre adott észrevételben tájékoztatott arról, hogy „A trágyatárolásra ideiglenesen használt tárolótér megfelelő műszaki védelemmel nem rendelkezik, azonban a 27/2006.(II.7.) Korm. rendelet alapján a megfelelő műszaki védelemmel ellátott trágyatároló kialakításának határideje 2011. december 31. napja. Eddigi ellenőrzéseink alkalmával a tárolótérben trágyatárolást nem tapasztaltunk.”

91. Az engedélyben „A tevékenység környezeti hatásai, Vízvédelem” címszó alatt az alábbi megállapítások olvashatók:

„Kommunális szennyvíz: a főépületben keletkező kommunális szennyvíz az épület K-i oldalán elhelyezett gyűjtőaknába gyűlik, a fürdővíz az épület É-i oldalán húzódó árokba folyik. **A gyűjtőakna nem zárt, onnan a szennyvíz elszivárog.**”

„Trágyakezelés:....A tároló csapadékvíz-elvezetése, csurgalékvíz-gyűjtése nem megoldott. Az **istállók takarítása során képződő mosóvíz gyűjtése nem megoldott**, az istállókhoz nem tartozik gyűjtő akna, ezért **a mosóvíz elszivárog.**

„Csapadékvíz-elvezetés: a telepen képződő csapadékvíz a telepi csatornákon illetve árkokon keresztül a Rőke patakba (befogadó) jut. A **csapadékvíz elszennyeződése a jelenlegi állapotok miatt nem zárható ki.**”

92. Álláspontom szerint, az előző pontban felsorolt megállapítások után a felszíni és a felszín alatti vizek védelme érdekében, a működési engedélykérelem elutasításáról kellett volna

döntenie a Felügyelőségnek, ezzel szemben az alábbi határidők tűzésével a működési engedély kiadásáról döntöttek:

- az istállók takarításából származó mosóvíz és kommunális szennyvíz gyűjtésére zárt gyűjtőket kell kialakítani 2008. december 31-ig,
- megfelelő trágyatároló kiépítése 2015. december 22,
- csapadékvíz-elvezető rendszer vízjogi üzemeltetési engedélykérelem: 2009. január 31.
- 3 db figyelőkút vízjogi létesítési engedély: 2009. május 31.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy az engedély 2008. augusztus 19-én kelt, a telep pedig 2006 májusa óta üzemel és - a fentiekben leírtak szerint - **szennyezi a környezetét.**

93. Hivatkozni szeretnénk a Főfelügyelőség 14/5736-5/2007. számú másodfokú szakhatósági állásfoglalására. Ebben a Főfelügyelőség a Mohács, Budapesti út 72. szám alatti ingatlanon kialakított raktár-üzemcsarnok, technológiacseréhez tartozó műtárgyak és egyéb épületek használatba vételéhez - megváltoztatva a Felügyelőség állásfoglalását - nem járult hozzá, mivel a „felügyelőség nem tisztázta a tényállást”, tekintettel arra, hogy a raktár-üzemcsarnok működési feltételei (veszélyes hulladékgyűjtő, zajkibocsátási határértékek teljesülése, levegővédelmi kikötések) nem voltak biztosítva és kialakításukra a Felügyelőség későbbi határidőt állapított meg.

94. A fentiekben leírtak alapján kimondható, hogy több jelentős ellentmondás van a benyújtott teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációban foglaltak és a kiadott engedély között.

95. Nem kellően tisztázott a telepen alkalmazott technológia és az ebből adódó környezetterhelés, valamint kérdéses az is, hogy a telepen történik, illetve történhet-e trágyatárolás, továbbá van-e a telepen trágyatárolásra alkalmas tároló. Ugyanakkor a működési feltételek teljesítésére szabott határidők révén a gyakorlatban a környezetvédelmi hatóság, a Felügyelőség által engedélyezett környezetszennyezés valósul meg.

96. A fentiekben leírtak alapján megállapítottuk, hogy a Felügyelőség az engedély kiadásával **az Alkotmány 2.§ (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét, továbbá az egészséges környezet védelmére vonatkozó 18.§ és 70/D.§ rendelkezéseivel kapcsolatos alkotmányos visszásságot idézett elő.**

D/c. Főfelügyelőség által kiadott működési engedély

97. A Panaszos a Felügyelőség által kiadott működési engedélyt megfellebbezte, így azt a Főfelügyelőség felülvizsgálta és 2009. március 11-én kelt 14/5228-16/2008. számú határozatával részben megváltoztatta, részben helyben hagyta. A változtatások az első fokú határozatban előírt határidőkre vonatkoztak.

98. A trágyatároló építésére adott határidő „rövidült” 2011. december 31. napjára, tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet, valamint a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet előírásaira.

99. Ugyanakkor figyelemre méltó a Főfelügyelőség indokolása, miszerint: ”A 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet 8.§ (3) bekezdés b) pontja tartalmazza azt az előírást, miszerint állattartó telephez trágyatároló nem létesíthető felszíni víztől, valamint jogszabály által nem

szabályozott, ivóvízkivételt szolgáló felszín alatti vízkivételtől számított 100 méteren belül. Azonban az 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet helyes mezőgazdasági gyakorlat kötelező előírásainak 8.§-a tartalmazza a nitrátérzékeny területeken lévő trágyatárolók kialakítására vonatkozó műszaki követelményeket.”

(A 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet mellékletének B) pontja szerint Kemenesszentmárton nitrátérzékeny területen lévő településnek minősül.)

100. Álláspontunk szerint, a két jogszabály között nincs tartalmi összefüggés, az FVM rendelet „léte” nem írja felül a 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet azon rendelkezését, miszerint állattartó telephez trágyatároló nem létesíthető felszíni víztől, valamint jogszabály által nem szabályozott, ivóvízkivételt szolgáló felszín alatti vízkivételtől számított 100 méteren belül.

A Főfelügyelőség az állásfoglalás-tervezetre tett észrevételében leírja, hogy „A Főfelügyelőség döntésében (ld. Másodfokú határozat rendelkező rész 1. b) pont) nem „felmentést adott a hivatkozott Korm. rendelet rendelkezéseinek betartása alól, hanem további előírásként fogalmazta meg, hogy a trágyatároló kiépítésénél az 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet előírásait is be kell tartani.”

101. Ugyanakkor a 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet 16.§ (1) bekezdés b) pontjában előírt határidő - a nitrátérzékeny területeken üzemelő vagy engedéllyel rendelkező állattartó telepek trágyatároló, feldolgozó műtárgyainak kialakítására a cselekvési programban meghatározott helyes mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó követelmények végrehajtásának határideje nem egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenység esetében 2011. december 31. – egy végső határidő.

102. Álláspontunk szerint, egy 2006 májusa óta nitrátérzékeny területen üzemelő sertéstelep esetében **nem ezen legvégső határidőt kellene a jogszabályoknak megfelelő trágyatároló építési határidejének megállapítani.**

V. A Felügyelőség által küldött tájékoztatás

103. A Felügyelőség által Irodánknak megküldött tájékoztatás szerint, a Felügyelőség utolsó alkalommal 2008. november 18-án tartott helyszíni ellenőrzést. A levél szerint, „2009. évben sem a panaszos, sem más érintett részéről a sertésteleppel kapcsolatosan panaszbejelentés nem érkezett, az előírt kötelezettségek teljesítése pedig az ügy iratanyagából is egyértelműen megállapítható volt. Erre tekintettel 2009. évben Felügyelőségem a sertéstelepen nem folytatott le helyszíni ellenőrzést.”

104. Álláspontunk szerint a sertéstelep működésére kiadott engedélyben számos olyan feltétel került megállapításra, amely szükségessé teszi a Felügyelőség általi rendszeres, legalább negyedévenkénti ellenőrzést, mivel azok az „ügy iratanyagából” egyértelműen nem állapíthatók meg.

105. Gondolunk itt olyan előírt kötelezettség betartására, mint a sertésállomány létszáma, a trágyatárolás helye és módja, a telep tisztántartása, a csapadékvíz-elvezető rendszer szennyeződés mentességének ellenőrzése.

A Felügyelőség az állásfoglalás-tervezetre adott észrevételben az alábbiakról tájékoztatott:

„A sertéstelepen – kizárólag Pay'r Hugó kezdeményezése nyomán – ez idáig nyolc alkalommal végeztünk helyszíni ellenőrzést, illetve egy alkalommal vízügyi felügyeleti ellenőrzést. Felügyelőségünk illetékességi területe 5 megyét érint. A jogszabályokban kötelezően előírt ellenőrzések lefolytatása, a közérdekű bejelentések panaszok kivizsgálása és

az ellenőrzések nyomán szükségessé váló intézkedések megtétele a 12 fős Ellenőrzési és Felügyeleti Osztály kapacitását teljes egészében leköti. 2009. és 2010. években a Sokmalac Kft. tevékenysége kapcsán bejelentés hatóságunkhoz nem érkezett, ennek ellenére a sertéstelep működési engedélyében foglalt előírások teljesítését ellenőrizni fogjuk.”

106. Ugyanakkor a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet 10.§ (1) bekezdése is ad ellenőrzési feladatot a felügyelőség számára, eszerint: „A 6-8. §-ban és a 15-17. §-ban foglalt előírások végrehajtását, megtartását a vizek nitrátszennyezésének veszélyével járó tevékenységek esetében **az állattartó telepen a felügyelőség**, termőföldön a talajvédelmi hatóság ellenőrzi. A 9. § (2) bekezdésében foglalt, a külön jogszabály szerinti adatszolgáltatást és nyilvántartást a talajvédelmi hatóság ellenőrzi.”

107. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése pedig eljárási kötelezettséget ró a felügyelőségre:”Az (1) bekezdés szerinti hatóságok - a 9. § (2) bekezdés kivételével - az (1) bekezdésben foglalt előírásokat megsértő tevékenységet a kötelezettségzegés és az előidézett veszély súlyától függően határozatban

- a) felfüggesztik,
- b) korlátozzák,
- c) megtiltják.”

108. Hangsúlyozottan rá kívánunk mutatni arra, hogy a Felügyelőség azáltal, hogy nem végzett rendszeresen ellenőrzést a sertéstelepen **az Alkotmány 2.§ (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét, továbbá az egészséges környezet védelmére vonatkozó 18.§ és 70/D.§ rendelkezéseivel kapcsolatos alkotmányos visszásságot idézett elő.**

VI. Kezdeményezés a Felügyelőséghez:

A Kft. által üzemeltetett sertéstelep működésével kapcsolatban az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 27/B.§ (3) bekezdés b) és c) pontja alapján a következő kezdeményezéseket teszem.

109. Végezzenek ellenőrzést a telepen és vizsgálják meg:

- milyen technológia szerint történik a sertéstartás,
- kapott-e vízzáró réteget a korábban silótárolásra használt tárolótér,
- milyen messze van a korábban silótárolásra használt tárolótér a Rőke-pataktól,
- a telepen hol történik a trágyatárolás, tekintettel 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet 4.§ (2) bekezdésében foglaltakra,
- az engedélyben meghatározott számú sertést tartanak-e a telepen.

110. Kezdeményezem, hogy rendszeresen tartsanak ellenőrzést a Kft. által üzemeltetett sertéstelepen az engedélyben és jogszabályban előírt feltételek teljesülése érdekében.

111. Kezdeményezem, hogy amennyiben a Felügyelőség az ellenőrzések során az engedélyben vagy jogszabályban foglaltak megszegését tapasztalja, alkalmazza a jogszabályban meghatározott szankciót.

VII. Kezdeményezés Celldömölk Város Polgármesteri Hivatalához:

112. Kezdeményezem, hogy végezzen helyszíni ellenőrzést arra vonatkozóan, hogy az I. és II. számú istálló épület használata, hasznosítása megfelel-e a rendeltetésének.

113. Kezdeményezem, hogy az építéshatósági eljárásokban a Ket. 71.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járjanak el.

VIII. Utóvizsgálat, másodlagos intézkedések

114. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa irodájának eljárási rendje alapján minden állásfoglalást követően utóvizsgálatot kell tartani. Az utóvizsgálat eredményéhez mérten a jelen ügyben a biztos a következő intézkedést teheti:

Az Obtv. 26. § (1) bekezdése alapján, amennyiben a visszásságot előidéző, a Biztos által megkeresett szerv vagy annak felettes szerve érdemi állásfoglalás kialakítását, és az annak megfelelő intézkedés megtételét elmulasztja, vagy az országgyűlési biztos az állásfoglalással, a megtett intézkedéssel nem ért egyet, a Biztos – az éves beszámoló keretében – kérheti, hogy az ügyet az Országgyűlés vizsgálja ki. Ha megállapítása szerint a visszásság kirívóan súlyos, illetve a természetes személyek nagyobb csoportját érinti, indítványozhatja, hogy az Országgyűlés az adott kérdés megtárgyalását már az éves beszámolót megelőzően tűzze napirendre.

B u d a p e s t, 2010. június „ ”.

dr. Fülöp Sándor
a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa